

Cal Carné

Sant Mateu de Bages

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Pla de Sant Mateu
Emplaçament	Carretera BV-3003, prop del km. 7 trencall en direcció sud, uns 400 m.
Alçada:	551

Coordenades:

Latitud:	41.79799
Longitud:	1.72843
UTM Est (X):	394358
UTM Nord (Y):	4628129

Classificació

Número de fitxa	08229 - 75
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Medieval Modern Contemporani Popular
Segle	XIV-XIX
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Tipus de protecció:	Inexistent
Observacions protecció:	Pla especial del catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable (núm. 192)
Data aprovació:	dc., 20/01/2010 - 12:00
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	002012800CG92G0001BZ
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dv., 13/01/2017 - 01:00

Descripció

Masia d'origen medieval, de dimensions mitjanes, que ha conservat molt íntegrament les característiques tradicionals. Està emplaçada a l'extrem nord-oest de l'altiplà de Sant Mateu, vora el camí que donava accés a Sant Mateu per la banda nord, enllaçant amb el camí de Callús a Castelltallat. Tradicionalment ha estat un dels masos principals d'aquesta zona. El conjunt està format per un cos central on hi ha l'habitatge, de planta rectangular i amb coberts adossats als dos costats, els quals conformen un pati o barri de forma quadrada i tancat per un portal. L'habitatge és una construcció força regular, que consta de planta baixa més un pis i golfes. La façana principal, encarada al sud-est, ha estat allargada uns metres i actualment disposa d'un porxo a la planta baixa amb tres arcades. Segons dues inscripcions, aquesta ampliació es va fer a la segona meitat del segle XVIII. La façana originària ha quedat rere el porxo i conserva un portal adovellat. La façana actual és a pedra vista i presenta una composició asimètrica però força regular, amb dos balcons al primer pis, sobre el porxo, i una ampla arcada central d'arc rebaixat. La resta de façanes de la casa han conservat perfectament la tipologia tradicional, amb un aparell força regular, fet amb carreus mitjans, i finestres emmarcades amb llandes i brancals de pedra. A la part posterior la casa conserva un interessant pou amb cisterna. Els coberts laterals, de pedra, són construccions de bona qualitat i ben conservades, possiblement aixecats al segle XIX, segons indiquen les inscripcions. A l'angle sud-est destaca una interessant pallissa.

Observacions:

Inscripció a la llinda del balcó dret: RAMON CARNE ANY 1767 Inscripció a la llinda del balcó esquerre: 1796 Inscripció en un carreu de la pallissa (cobert est): CARNÉ ANY 1858 Inscripció a la dovella de la porta del cobert oest: PERA ROBIRA J SANS 1860 (aquesta dovella procedeix del molí del Carné) prop de Fontanet, el qual s'ha conservat. Informació facilitada per Jordi Carné i Josep Bastardas

Història

Antigament aquest mas era conegut com a mas Fontanet i pertanyia a la família amb aquest nom. Els Fontanet eren de llinatge noble i militar (cavallers, canonges i jurispèrits), i posteriorment van vincular-se amb la Seu de Manresa. Segons l'estudiós Josep Bastardas, en el primer quart del segle XIII van adquirir dominis d'una part de les terres que anteriorment havien pertangut als Barrufet. Molt possiblement, l'obaga de Sant Mateu (avui coneguda com Fontanet) i tal vegada també el sector actualment conegut com Pla de can Server. L'any 1281 hi ha documentat un tal Pere de Fontanet, de Sant Mateu, com a avalador d'un cavaller, i el 1282 un Bernat de Fontanet, cavaller, relacionat amb un deute contret amb un jueu de Cardona. Els Fontanet van relacionar-se amb les famílies més importants del territori, com els Bastardas i els Andreu (veïns seus), o els Soler i els Rebassa. Els Fontanet posseïen el mas Fontanet, al nucli de Sant Mateu de Bages (actualment cal Carné). Aquest mas és probablement d'origen medieval, tot i que els primers documents que es conserven a la casa són del segle XVI. En aquesta primera meitat del segle XVI els Fontanet van passar una època de dificultat i el 1540 es produí un matrimoni entre l'hereva i Segimon Carner, d'una família en una situació econòmica més avantatjosa. Al principi els nous propietaris s'identificaven com a Fontanet àlies Carner, fins que entorn del 1700 van utilitzar definitivament el cognom Carner. Al principi del segle XVI una branca dels Fontanet s'establiren al mas de Sant Andreu (terme de Fals, Fonollosa). Tal com indiquen les diverses inscripcions de cal Carné, a la segona meitat del segle XVIII, en època de Ramon Carné, hi va haver una important reforma a la casa i la façana s'amplià. Al segle XIX continuà la prosperitat del mas i es construïren o s'ampliaren els coberts laterals. El mas posseïa un molí a la zona de Fontanet (el molí del Carné), que encara es conserva. D'aquí procedeix una de les

inscripcions, datada al 1860. A la segona meitat del segle XIX els propietaris van vendre un seguit de parcel·les en les quals s'hi van edificar diverses casetes (cal Vicenç i cal Cisteller, cal Músic, les Cases i Cal Costa, ca l'Arturo). Totes elles formen un petit raval vora el camí que constitueix l'accés nord a Sant Mateu, venint del camí de Callús a Castelltallat. També en terres del mas es va propiciar al final del segle XIX el sorgiment d'un altre raval de casetes al lloc conegut com Clot de Fontanet, prop del molí. Aquestes cases pagaven un cens. L'any 1914 Francesc Carné, avi de l'actual propietari, va fer construir una creu i un oratori al trencall que va de la carretera a cal Carné. En l'actualitat la família Carné continua habitant el mas.

Bibliografia

GRUP SOLUCIONS MANRESA (2009). Pla especial del Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable de Sant Mateu de Bages. Ajuntament de Sant Mateu de Bages (núm. 192).

